

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/9/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

175/2012. (V. 8.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület panaszos¹ 2011. december 29-én előterjesztett **panaszát** a 2012. május 8-án – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos panaszát a Testület ügyfélszolgálatán személyesen terjesztette elő, annak során a következőket mondta el.

2011. december 24-én este háromnegyed nyolc óra körül gépkocsijával beállt a lakásuk elé, és eközben nekiment a szomszéd autójának, aminek így megsérült a lökhárítója. A panaszos nem észlelte, hogy a másik járművön sérülést okozott, arra később a szomszédja hívta fel a figyelmét. Nem tudja azt sem, hogy ez pontosan mikor történt, de szóváltásba keveredtek, a szomszéd indulatos lett. Ezt követően a panaszos bement a lakásba, és megivott nagyjából egy üveg bort.

Körülbelül 50 perc elteltével szomszédja kihívta a rendőrséget. A kiérkező rendőrök a panaszost megszondáztatták, majd előállították, és bilincset alkalmaztak vele szemben annak ellenére, hogy nem állt ellen az intézkedésnek. A helyszínen nem kapott tájékoztatást az intézkedés okáról, a rendőrök csak annyit mondtak, hogy ez az eljárás. Amikor a panaszos

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

jelezte, hogy szeretne kabátot felvenni, az egyik rendőr azt mondta a másiknak, hogy „Menj utána, nehogy ráigyon!”. A rendőr követte a panaszost, bement utána a lakásba is.

Kb. 20 óra 40 perckor vitték be a B. Rendőrkapitányságra, ahol jogairól nem tájékoztatták, és nem is hallgatták ki. Innen először az orvosi ügyeletre szállították, ekkor vette észre, hogy vérzik a keze. A sérülésről látletet vetetett fel. Ezt követően a rendőrkapitányságra szállították, aminek pontos időpontjára már nem emlékszik. Ott előállító helyiségben nem helyezték el, személyes tárgyait nem vették letétbe. Egy kihallgató helyiségbe vezették, ahol egy rendőr a kihallgatásról jegyzőkönyvet készített. A panaszost nem engedték telefonálni, mobiltelefonját pedig – amikor használni szeretne volna – elvették. A kihallgatás végén kinyomtattak egy dokumentumot, annak azonban csak a harmadik oldalát írták alá vele. A panaszos már ekkor jelezte, hogy az intézkedéssel szemben panasszal fog élni. Este 11 óra körül „tették ki” a kapitányság elé, ahonnan haza kellett sétálnia kb. 20 km-t, így csak éjjel két órára ért haza. Mivel a telefonja lemerült, értesíteni sem tudott senkit az előállításáról.

A panaszos a Testület tanácsadóinak kérdéseire válaszolva előadását az alábbiakkal egészítette ki. A rendőröknek nem jelezte, hogy a hazajutás problémát okoz neki, mert amikor ezt realizálta, már kiment a kapitányságról, és nem akart visszamenni. Elmondta továbbá, hogy a rendőrrel folytatott beszélgetés a kapitányságon kihallgatás-jellegűnek tűnt, de mivel arról megítélése szerint nem jegyzőkönyvet írt alá, nem gondolja, hogy kihallgatták. Hozzáteszi, hogy a fogvatartás ideje alatt az említett egy oldalon kívül más dokumentumot nem írtak alá. Azt állította továbbá, hogy csak a szállítása során alkalmaztak bilincset vele szemben, az orvosi vizsgálat, valamint a kihallgatás idejére levették azt.

A panaszos a két intézkedő rendőr nevét és azonosító számát az intézkedés során feljegyezte, és ígéretet tett arra, hogy azt később megküldi a Testületnek, de arra végül nem került sor.

A panaszos a fentiek alapján kérte az ügy kivizsgálását.

2) Meghallgatása alkalmával a panaszos a Testület rendelkezésére bocsátotta az előállítás időtartamáról kiállított igazolást, amelynek tanúsága szerint fogvatartása 2011. december 24-én 20 óra 40 perctől 23 óráig tartott. A panaszos hozzátartozó vagy képviselő értesítését az irat tanúsága szerint nem kérte, élelmezést szintén nem kért, az intézkedéssel szembeni panaszáról pedig nyolc napon belül vállalta, hogy nyilatkozik. Az igazoláson továbbá a panaszos aláírásával dokumentálta, hogy abból egy példányt átvett.

3) Szintén mellékelte a panaszos a jogosítványa elvételéről szóló elismervényt, amit a rendőrök az intézkedés helyszínén állítottak ki.

4) A panaszos átadta a sérüléseiről az orvosi ügyeleten kiállított orvosi látletet is. A dokumentum rögzíti, hogy a panaszost a B. Rendőrkapitányság rendőrei kísérték el a vizsgálatra. Annak pontos időpontja azonban nem állapítható meg, mivel a látlet mindkét lapján csak az óra megjelölése látszik, a percé nem, így csupán annyi bizonyos, hogy a vizsgálat 21 és 22 óra között zajlott. Előzményként rögzíti az irat, hogy a panaszos rendőri intézkedés során megsérült, a sérüléssel összefüggő panasza azonban nincs, a lehetetlen enyhén alkoholszagot lehet érezni. A vizsgálat eredményeként az orvos megállapította, hogy a panaszos jobb hüvelykujjának II. ujjperce felett 2 db 3 mm-es átmérőjű hámhörzsolás látható, amely sérülés nyolc napon belül gyógyul.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatán, valamint a Fejér Megyei Rendőr-főkapitányságon keresztül a B. Rendőrkapitánysághoz. A megkeresett rendőri szerv 2012. február 6-án küldte meg az ügyvel kapcsolatos iratokat. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

A megkeresett rendőri szerv megküldte a Testület által feltett kérdésekre adott válaszokat, az intézkedő rendőrök jelentéseit, a bejelentésről szóló hivatalos feljegyzést, az előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentést, valamint parancsnoki véleményt és kivizsgálást, az intézkedés alá vont személy által aláírt nyilatkozatot, a rendőrségi előállítás időtartamáról szóló igazolást, a közúti közlekedési baleset helyszínén végzett helyszín meg szemléléséről szóló jegyzőkönyvet, valamint a büntető- és szabálysértési ügyben tett feljelentéseket.

1) Dr. B. S. r. alezredes, a B. Rendőrkapitányság kapitányságvezetője a Testület által feltett kérdésekre válaszolva 2012. február 6-án kelt átiratában előadta, hogy 2011. december 24-én 19 óra 50 perckor bejelentés érkezett a kapitányságra, amely szerint a bejelentő lakcíme előtt közúti baleset történt, a bejelentő személygépkocsijába egy másik autó beletolatott, és azzal anyagi kárt okozott.

A helyszínre F. I. r. zászlós és S. J. pr. r. őrmester érkezett ki, akik megállapították, hogy a panaszos a T. R. tulajdonát képező, forgalomból kitiltott, érvényes hatósági engedéllyel és jelzéssel nem rendelkező gépjárművel hátramenetben, feltehetőleg ittassága és figyelmetlensége miatt megcsúszott, és a parkolóhelyen szabályosan parkoló, Gy. Zs. tulajdonát képező személygépkocsi bal első részének ütközött.

A r. alezredes válaszelevelében előadta továbbá, hogy a panaszos az intézkedés során panaszt nem tett, arról 8 napon belül kívánt nyilatkozni. A panaszossal szemben a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (továbbiakban: Btk.) 188. § (1) bekezdése szerinti bűncselekmény gyanúja és a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. tv. (továbbiakban: Szabs. tv.), továbbá az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet (továbbiakban: Szabs. r.) alapján büntető- és szabálysértési eljárás indult.

A baleseti helyszínelő a 19 óra 50 perckor kapott bejelentés nyomán 20 óra 5 perckor érkezett a helyszínre, a közrendvédelmi járőr pedig az előállítás foganatosításához 20 óra 40 perckor érkezett meg. A baleseti helyszínelő a helyszínen a bejelentővel vette fel a kapcsolatot, aki a fentebb leírtakról tájékoztatta a rendőröket. Ezt követően a panaszost is meghallgatták, akivel szemben a szükséges intézkedéseket megtették.

Az intézkedő rendőrök a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 20. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően egyenruhában teljesítettek szolgálatot, amelyen el volt helyezve szolgálati jelvényük. Ez alapján igazolták magukat, majd az intézkedés megkezdésekor az előírásoknak megfelelően köszöntek, elmondták, hogy miért érkeztek, mi az intézkedés célja és mik a várható intézkedések. Az Rtv. 20. § (2) bekezdésben foglalt tájékoztatási kötelezettségüknek tehát az intézkedő rendőrök mind szóban, mind írásban eleget tettek.

A panaszost az előállítását megelőzően igazoltatták, az adatait rögzítették, alkoholszondát alkalmaztak vele szemben, és szóban meghallgatták a baleset körülményeiről, majd közölték vele az eljárás további menetét.

Mivel a panaszos személyes tárgyakat, illetve meleg ruhát kívánt magához venni, a folyamatban lévő rendőri intézkedés (szemle, igazoltatás) ideje alatt kétszer engedték be őt a lakásába. F. I. r. zls., balesethelyszínélő ezzel összefüggésben felhívta a hozzá beosztott kolléga figyelmét, hogy a panaszos bekíséréséről a lakásba gondoskodjon, tekintettel arra, hogy mintavétel céljából lesz szükség az előállítására. A panaszos kísérését mindkét alkalommal S. J. pr. r. őrm. végezte annak érdekében, hogy később a panaszos ráivásra ne hivatkozhasson.

Az előállítás az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján, mintavétel érdekében történt, mivel a Lion elektromos alkoholszonda a helyszínen a panaszos szervezetében szeszesital fogyasztásból származó alkoholkoncentráció miatti befolyásolt értéket mutatott. A panaszost tájékoztatták arról, hogy az általa okozott baleset kapcsán helyszíni intézkedést foganatosítanak, valamint az alkoholfogyasztás ténye miatt vérvételre előállítják.

A közrendvédelmi járőrök, T. F. r. őrm. és V. V. r. tőrm. a panaszossal szemben az intézkedés keretében 20 óra 40 perctől 21 óra 10 percig bilincset alkalmaztak. Ezt követően pedig az orvosi ügyeletre történő kísérés során szintén megbilincseltek. A kényszerítő eszköz alkalmazásához az Rtv. 48. § b) és c) pontjai biztosítottak jogalapot, tekintettel arra, hogy a panaszos a helyszínen folyamatosan kétségbe vonta a rendőri intézkedés jogszerűségét és indokoltságát, illetve a felszólításoknak vonakodva tett eleget.

A panaszos a helyszínen nem jelezte, hogy sérülése lenne, azt később, az előállítás során adta elő, így a mintavétel alkalmával orvosi vizsgálatára is sor került. Az orvosnál a panaszos látéletet vetetett a kezén lévő hámsérülésről, azonban amiatt sem tett panaszt. A panaszos sérülései kapcsán a rendőrségi iratok utalnak arra is, hogy mivel a panaszos az előállítás során kesztyűt viselt, akkor csekély eséllyel keletkezhetett sérülés a kezén, illetve ha mégis, az csak később volt észlelhető. A rendőrkapitányságon a panaszost nem helyezték el előállító helyiségben, csupán a járőrleíró szobában ültették le egy székre.

A panaszos figyelmét többször is felhívták az eljáró rendőrök arra, hogy az előállítás ideje alatt nem telefonálhat, ugyanakkor kérheti hozzátartozó kiértécsítését, amely lehetőséggel a panaszos nem élt. Mivel azonban a felszólítások ellenére folyamatosan tárcsázni próbált, a rendőrök a panaszostól elvették a telefonját.

Az előállított személy meghallgatására nem került sor ittas és fokozott idegi állapota, valamint a vele való együttműködés nehézségei miatt. A panaszosnál végzett mintavételt követően további eljárási cselekményt nem foganatosítottak, csupán az adminisztrációs munka elvégzésére, így a jelentések megírására, illetve az azok mellékletét képező nyilatkozat és igazolás aláírására és átadására, valamint az okmányelvételekről szóló igazolások kitöltésére és átadására került sor.

Amikor a rendőrök az előállított személyt tájékoztatták, hogy a szükséges eljárási cselekmények végeztével szabadon bocsátják, a panaszos elmondta, hogy hozzátartozójával oldja meg a hazajutást.

2) F. I. r. zls. 2012. február 6-án kelt jelentésében előadta, hogy 2011. december 24-én 19 óra 50 perckor az ügyeletes arra utasította, hogy jelenjen meg egy parkolóban, mert onnan bejelentés érkezett, amely szerint egy nő közúti közlekedési balesetet okozott feltehetően ittas állapotban.

A r. zls. S. J. r. őrm. társaságában 20 óra 5 perckor érkezett a helyszínre, ahol a bejelentő várta őket, aki személyesen nem látta a balesetet, arról csak a szomszédja értesítette. A helyszínen tartózkodott még a panaszos, aki a bejelentő és a tanú szerint is ittas állapotban volt, mely állapota szemmel látható volt, és melyet maga a panaszos is elismert.

A r. zls. közölte a helyszínen lévőkkel a nevét, a beosztását, a szolgálati helyét, majd azt, hogy a helyszín megszemlélését fogja végrehajtani. Ezt követően a panaszossal szemben az Rtv. 44. § (1) bekezdése alapján Lion típusú elektromos alkoholtesztet alkalmazott passzív üzemmódban, amely során az eszköz pozitív értéket mutatott. Ezt követően a tesztet aktív üzemmódra állította, azt azonban a panaszosnak nem sikerült értékelhető módon megfújnia, ezért a r. zls. az ügyeletesen keresztül járőrt hívott a helyszínre a panaszos vér- és vizeletminta-vételre történő előállítására érdekében.

Közben a panaszos többször próbált telefonálni mobiltelefonján annak ellenére, hogy a rendőrök felszólították, ne használja a készüléket. Az eljáró r. zls. kérdésére pedig, hogy kit hívott, közölte, hogy egy barátja főügyész-helyettes, és őt akarja elérni, próbálkozásai azonban nem jártak sikerrel.

Miközben a r. zls. a helyszíni szemlét folytatta, a panaszos jelezte, hogy fázik, és szeretne bemenni a lakásába a kabátjáért. A r. zls. ezt engedélyezte, de a panaszos után küldte S. J. r. őrm-t azért, hogy a panaszos ne tudjon alkoholt fogyasztani, amíg a lakásában tartózkodik. Pár perc elteltével a panaszos újra azt kérte a rendőröktől, hogy bemehessen a lakásba, ekkor a sapkáját és a kesztyűjét is magához vette. A panaszos és a rendőr kb. öt percig tartózkodtak az ingatlanban.

Ezalatt a r. zls. a részes gépjárművek adatait ellenőrizte az ügyeletesen keresztül a nyilvántartásokban. Ennek során derült ki, hogy a balesetet okozó gépkocsit a Közlekedési Igazgatási Hatóság kitiltotta, illetve kivonta a forgalomból. Erre tekintettel a r. zls. közölte a panaszossal, hogy a járműről a rendszám táblát eltávolítja, valamint szabálysértési feljelentést tesz.

A megérkező közrendvédelmi járőrpár – V. V. r. tőrm. és T. F. r. őrm. – a panaszossal szemben az Rtv. 48. § b) és c) pontjai alapján bilincset alkalmazott, majd az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján előállították vér- és vizeletminta-vételre.

Miután a helyszínt megszemlélte és a panaszos gépkocsijának első és hátsó hatósági jelzését eltávolította a r. zls. bevonult a B. Rendőrkapitányság épületébe, ahol a panaszos meghallgatására – annak erősen ittas állapota miatt – nem volt lehetősége. A r. zls. megjegyzi, hogy ekkor a panaszos már azzal fenyegetőzött, hogy panaszt fog tenni, mert az egyik barátja főügyész-helyettes.

3) S. J. r. örm. 2012. február 3-án kelt jelentésében F. I. r. zls. fentebb ismertetett jelentésében foglaltakkal szinte teljesen azonos módon adta elő a történetet, az irat csupán az alábbi többletinformációkat tartalmazza.

A jelentés rögzíti, hogy a helyszínen tett nyilatkozatok és a látottak alapján F. I. r. zls., baleseti helyszínelő megállapította, hogy a panaszos a T. R. tulajdonát képező és a közúti forgalomból hatóság által kitiltott, érvényes hatósági engedéllyel és jelzéssel nem rendelkező, kék színű Audi A3 típusú személygépkocsival közlekedett, E. belterületén, a bejelentő lakása előtti parkolóban úgy, hogy az úttestről hátramenetben kívánt leparkolni a merőlegesen lévő várakozóhelyre.

Hátramenet közben azonban, feltehetően ittassága, illetőleg figyelmetlensége miatt, a jeges parkolószegevényen járművével megcsúszott, és a gépkocsija jobb hátsó részével a parkolóhelyen előzőleg a bejelentő által szabályosan leparkolt, piros színű Suzuki Swift típusú személygépkocsi bal első részének ütközött.

A r. őrmester ezen túl jelentésében előadta még, hogy a panaszos azt állította, hogy a kezén lévő sérülés az intézkedés közben, a bilincselés során keletkezett. Hozzátette, hogy álláspontja szerint a sérülés nem keletkezhetett a fenti módon, mivel a panaszos kezén a bilincselés során kesztyű volt.

4) V. V. r. törm. a jelen állásfoglalás II. részének fenti 2) és 3) pontjaiban foglaltakon túl 2012. február 1-én kelt jelentésében az alábbiakról számol be.

A helyszínre érkezéskor a panaszossal közölte nevét, rendfokozatát, beosztási helyét, valamint az előállítás helyét és okát, majd átvizsgálta a panaszos ruházatát, és az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján vér- és vizeletminta-vétel céljából előállította őt a rendőrkapitányságra.

Az előállítás során a panaszossal szemben az Rtv. 48. § b) és c) pontjai alapján alkalmaztak bilincset 21 órától 23 óráig, előre tett kezekkel, mert az intézkedés során a panaszos kissé agresszíven viselkedett, és nem akarta betartani a rendőri utasításokat.

A r. törm. emlékezete szerint a Rendőrkapitányság épületébe 21 óra 15 perc körül érkeztek meg a panaszossal. Az intézkedés megkezdésekor felszólították őt, hogy a telefonját kapcsolja ki, aminek a panaszos saját bevallása szerint eleget is tett, később azonban a készülék többször is jelzett. Ezt hallva ismét kérték, hogy a telefont kapcsolja ki, aki azonban annak továbbra sem akart eleget tenni, és agresszíven viselkedett.

Az orvosi ügyeleten a panaszos 21 óra 30 perckor Lion típusú alkoholteszteren 1,07 mg/l-t fűjt. Orvosi vizsgálatára 21 óra 40 perckor került sor.

Miután visszaérkeztek az orvostól, a rendőrök adminisztrációs teendőiket végezték el, ez idő alatt a panaszost előállító helyiségben nem helyezték el, mivel az nem volt indokolt.

Az előállítás során a panaszost tájékoztatták a rendőrök, hogy az intézkedés után szabadon távozhat, mire reagálva közölte, hogy a hazajutást hozzátartozója közreműködésével oldja

meg. A jelentés hozzáteszi, hogy a panaszos végig sérelmezte az intézkedést, és közölte, hogy egy barátja a katonai ügyészségen dolgozik, és valaki ellen panaszt fog majd tenni.

5) T. F. r. őrm. 2012. február 3-án kelt jelentésében a történeteket V. V. r. törm.-rel azonos módon adta elő. Azon túl ugyanakkor azt is rögzítette a sérelmezett rendőri intézkedéssel kapcsolatban, hogy a panaszos az intézkedés alatt és végén is tájékoztatást kapott a panasztételi lehetőségekről.

6) A B. Rendőrkapitányságon 2011. december 24-én kelt hivatalos feljegyzés szerint Gy. Zs. 19 óra 50 perckor arról tett bejelentést, hogy e.-i lakása előtt anyagi káros közlekedési baleset történt A helyszínre 19 óra 55 perckor indult el F. I. r. zls., S. J. r. őrm., V. V. r. törm., és T. F. r. őrm., akik 20 óra 5 perckor érkeztek meg. Az intézkedés során adatgyűjtést és helyszíni szemlét hajtottak végre, előállítást foganatosítottak és büntető feljelentést tettek a panaszossal szemben. Az intézkedést 21 óra 30 perckor fejezték be.

7) Az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés rögzíti, hogy a kikerülő rendőrök a panaszost 20 óra 40 perckor igazoltatták az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján, majd a 31.§ (1) bekezdés szerint átvizsgálták a ruházatát, végül a 33. § (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel – mintavétel érdekében – előállították. Az intézkedés során az Rtv. 48. § b) és c) pontjai alapján a panaszossal szemben bilincset alkalmaztak 20 óra 40 perctől 21 óra 10 percig. A rendőri intézkedés során sérülés vagy anyagi kár nem keletkezett. A kényszerítő eszköz alkalmazása előtt figyelmeztetés hangzott el. A panaszos az Rtv. 18. § (1) bekezdése alapján hozzátartozója kiértesítését nem kérte.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény leírásánál a jelentés az alábbiakat rögzíti. A rendőrök 20 óra 40 perckor az ügyeletes utasítására jelentek meg az E.-B.-n lévő ingatlannál, ahonnan vér- és vizeletminta-vételre állították elő a panaszost. Az ügyeletes orvos a mintákat 21 óra 40 perckor, illetve 21 óra 50 perckor vette le, annak során a panaszost enyhén ittasnak találta. A panaszos jobb kezén lévő hámsérülést továbbá az orvos ellátta, és azt megfelelően dokumentálta is. Ezt követően a panaszost beszállították a B. Rendőrkapitányságra, majd pedig szabadon bocsátották.

A panaszos az intézkedés egész időtartama alatt megkérdőjelezte annak jogszerűségét, az utasításoknak csak vonakodva, többszöri felszólításra volt hajlandó eleget tenni. Az előállítás idejéről szóló igazolást, illetve az előállítás okáról szóló tájékoztatót az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján megkapta.

Az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás rögzíti, hogy az alkalmazott intézkedések jog- és szakszerűek voltak, az intézkedő rendőrök betartották továbbá az Rtv. 15. §-ában foglalt arányosság követelményét is.

Az intézkedést V. V. r. törm. és T. F. r. őrm. hajtotta végre.

8) Az intézkedő rendőrök – S. J. r. őrm., V. V. r. törm., és T. F. r. őrm. – 2011. december 25-én kelt közös jelentésükben előadják, hogy az ügyeletes utasítására jelentek meg 20 óra 40 perckor az E.-B.-n található ingatlannál, mivel onnan elő kellett állítaniuk a panaszost egyszeri vér-, illetve vizeletminta levétele érdekében. S. J. r. őrm. elmondta, hogy az

intézkedés alá vont személy jobb kezén kimerülésükor már volt egy hámsérülés. Amikor pedig T. F. r. őrm. megbilincselte, a panaszos már kesztyűt viselt.

A panaszt előállították a B. Rendőrkapitányságra, aki 21 óra 30 perckor a Lion típusú alkoholteszteren 1,07 mg/l értéket fűjt. A panaszt megkérte a r. őrmester, hogy kapcsolja ki a telefonját, aminek csak többszöri felszólításra volt hajlandó eleget tenni, illetve a készüléket később saját elhatározásából, engedély nélkül magához vette, és ismét bekapcsolta, majd tárcsázni kezdett. T. F. r. őrm. ezt látva felszólította a panaszt, hogy kapcsolja ki a telefont, aki azonban a kérésnek továbbra sem tett eleget, folytatta a tárcsázást. Ezért T. F. r. őrm. kivette a telefont a panaszos kezéből, és kikapcsolt állapotban elhelyezte az ügyeleti helyiségben.

Az intézkedés alá vont személytől az ügyeletes orvos 21 óra 40 perckor levette a vérmintát, illetve 21 óra 50 perckor a vizeletmintát, a vizsgálat alkalmával a panaszt enyhén ittasnak minősítette. A panaszos jobb kezén lévő hámsérülést az orvos ellátta, és arról dokumentumot állított ki. A panaszos kérésére az orvos látéletet vett a jobb kezén lévő hámsérülésről, amelyet saját elmondása szerint a bilincselés során szenvedett el. Az orvostól a panaszt a rendőrök átszállították a B.Rendőrkapitányságra, majd szabadon bocsátották.

Az intézkedés alá vont személy az intézkedés ideje alatt folyamatosan megkérdőjelezte annak jogszerűségét, a rendőri felszólításoknak csak vonakodva, többszöri felszólítást követően volt hajlandó eleget tenni. Többször kijelentette azt is, hogy panasszal fog élni, de azt egyelőre nem tudta elmondani, hogy kivel vagy kikkel szemben.

9) A közúti közlekedési baleset helyszínén végzett helyszín megsejmléléséről készült, 2011. december 24-én kelt jegyzőkönyv rögzíti, hogy a szemle 20 óra 10 perckor kezdődött. Közvilágítással rendelkező, hullámos, jeges útfelületen történt a baleset. A panaszos a T. R. zs.-i lakos tulajdonát képező, a közúti forgalomból hatóság által kitiltott, érvényes hatósági engedéllyel és jelzéssel nem rendelkező, kék színű Audi A3 típusú személygépkocsival közlekedett E.-B. belterületén, és egy parkolóban az úttestről hátramenetben kívánt leparkolni a merőlegesen lévő várakozóhelyre. A hátramenet végzése közben, feltehetően erős ittaságából kifolyólag, illetőleg figyelmetlensége miatt, a jeges parkolószegevényen járművével megcsúszott, és a gépkocsija jobb hátsó részével, a parkolóhelyen előzőleg Gy. Zs. e.-i lakos által szabályosan leparkolt, piros színű Suzuki Swift típusú személygépkocsi bal első részének ütközött. A panaszos alkoholos befolyásolásának mértéke a Lion alkoholteszter szerint 1,51 ezrelék feletti, illetve 0,76 mg/l feletti volt. A baleset következtében személyi sérülés nem történt.

Az Audi A3 típusú gépkocsi műszaki állapota nem felel meg az előírásoknak, mivel a jármű nem rendelkezik érvényes hatósági engedéllyel és jelzéssel. A járművet a hatóság a forgalomból 2011. október 12-én a forgalomból kivonta és kitiltotta.

10) A panasossal szemben tett büntető feljelentés rögzíti, hogy a panaszt 2011. december 24-én 19 óra 40 perckor tetten érték. Vele szemben 21 óra 30 perckor a rendőrkapitányságon Lion típusú alkoholszondát alkalmaztak, amely 1,07 mg/l értéket mutatott. A vezetői engedélyét a helyszínen elvették.

A panaszos ittasan okozott közlekedési balesetet, ezért mintavétel céljából előállították a B. Rendőrkapitányságra, és a helyi orvosi ügyeletre, ahol 21 óra 40 perckor vérmintát, 21 óra 50 perckor vizeletmintát vettek tőle. A mintavételt végző ügyeletes orvos a panaszost enyhén ittasnak minősítette.

11) A panaszossal szembeni szabálysértési feljelentés rögzíti, hogy a panaszos 2011. december 24-én 19 óra 40 perckor követett el szabálysértést: megszegte a KRESZ 5. § (1) bekezdés a) pontjában, az 5. § (3) bekezdés b) pontjában és az 5. § (4) bekezdésében foglalt előírásokat.

Az intézkedő F. I. r. zászlós előadta, hogy a fenti napon és időben, személyi sérülés nélküli, dologrongálódással járó közúti közlekedési baleset történt. Az intézkedés során a baleset feltételezett okozóját, a panaszost felszólította, hogy személyes és a jármű iratait adja át. Ennek során a rendőr megállapította, hogy a panaszos a gépkocsi hatósági engedélyét vezetés közben nem tartotta magánál. Ezt követően, a B. Rendőrkapitányság ügyeletén keresztül az országos gépjármű-nyilvántartásból lekérdezte a gépkocsi adatait, amely során kiderült, hogy a jármű hatósági engedélye és jelzése 2011. november 13-án lejárt, valamint a hatóság a járművet 2011. október 12-én a forgalomból kivonta, illetőleg kitiltotta. Ezt követően közölte a panaszossal, hogy ellene a fenti szabálysértések elkövetése miatt szabálysértési feljelentést tesz, melyet tudomásul vett. Ezután ún. bevonó kiállításával a hatósági jelzéseket a járműről eltávolította, és azokat beszállította a B. Rendőrkapitányságra. A hatósági engedély elvételére nem került sor, mivel azt a panaszos nem tartotta magánál.

12) A panaszos által aláírt nyilatkozat rögzíti, hogy az Rtv. 92-93. §-ai szerinti jogorvoslati lehetőségről tájékoztatták, és úgy nyilatkozott, hogy panaszát 8 napon belül előterjeszti. Az előállításról szóló igazolást írásban átvette és az intézkedéssel összefüggő tájékoztatást szóban megkapta. Az intézkedés során sérülése keletkezett, amely kapcsán orvosi ellátásban részesült.

13) A bejelentésről készült hangfelvétel az alábbiakat tartalmazza. A bejelentő (Gy. Zs.) elmondja, hogy E.-ről telefonál, mivel a szomszédja a parkolóban beletolatott az autójába. Az ügyeletes megkérdi, hogy meg tudtak-e egyezni a felelősséget illetően, amire felelve a bejelentő közli, hogy a másik autó vezetője elismeri, hogy ő a hibás, de nincsen betétlapjuk, amit ki tudnának tölteni. A rendőr jelzi, hogy hamarosan küldenek egy járórt.

A Rendőrkapitány ügyeletéről ezt követően (kb. 15-30 másodperc elteltével) visszahívták a bejelentőt, hogy mondja el, mi is történt pontosan. A bejelentő elmondja, hogy ahogy a szomszédja beparkolt, nekitolatott az autójának, összetörte az oldalát, és a lökhárító is le van szakadva. A szomszéd gépkocsija pedig továbbra is úgy áll, ferdén. A károkozó elismerte a felelősséget, de nincs náluk betétlap. Időközben többen kimentek a környező házakból is, és véleményük szerint a károkozó szomszéd ittás állapotban van. A rendőr tájékoztatja a bejelentőt, hogy ilyen esetben szabálysértési feljelentést tesz a rendőrség, aminek kétszer harminc nap az ügyintézési határideje, és a biztosító csak a jogerős határozat meghozatala után fizet. A bejelentő közli, hogy nem gond, kéri a rendőri intézkedést.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi álláspontra helyezkedett.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak – az intézkedés időpontjában hatályos – a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §-ának (1) bekezdéséből levezetett tisztességes eljáráshoz való jogát, az 54. § (1) bekezdése szerinti emberi méltósághoz való alapvető jogát és az abból levezetett testi épséghez való jogát, az 55. § szerinti személyi szabadsághoz és személyi biztonsághoz való jogát, az 59. § (1) bekezdése szerinti személyes adatok védelméhez való jogát, valamint az 57. § szerinti magánlakás sérthetlenségéhez való jogát.

1) A Testület a panaszolt rendőri intézkedés kapcsán először a rendőrség intézkedési kötelezettségét vizsgálta.

a) Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) és (3) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki.

A Szolgálati Szabályzat 8. §-a szerint a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében.

A Btk. 188. § (1) bekezdése szerint a járművezetés ittas vagy bódult állapotban vétségét követi el, aki szeszes italtól befolyásolt állapotban vagy a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt vasúti vagy légi járművet, valamint gépi meghajtású vízi járművet vagy úszó munkagépet, avagy közúton gépi meghajtású járművet vezet.

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 20. § (1) bekezdés k) pontja alapján „a megengedett legnagyobb sebességre (gyorshajtás), a biztonsági öv használatára, a továbbhaladás tilalmára (tilos jelzésen történő áthaladás), és a járművezető szervezetében a szeszes ital fogyasztásából származó alkohol tilalmára (ittas vezetés) vonatkozó rendelkezések megsértői bírság fizetésére kötelezhetők”. A (4) bekezdés szerint a k) pontban foglalt esetben 10 000 forinttól 300 000 forintig terjedő bírság szabható ki. A (4a) bekezdés értelmében továbbá a közúti forgalomban történő ellenőrzés során, ha a 20. § (1) bekezdés k) pontjában meghatározott szabályszegést elkövető személye a helyszínen megállapítást nyer, a hatóság eljáró tagja határozathozatal nélkül szabja ki a bírságot, és döntését közli az

elkövetővel. Ha az elkövető a jogsértés tényét nem vitatja, a döntéssel szemben fellebbezésnek nincs helye, amelyről az ügyfelet a helyszínen tájékoztatni kell.

A rendőri jelentések szerint 2011. december 24-én 19 óra 55 perckor az ügyelet utasítására jelentek meg az intézkedő járőrök a bejelentő lakcímén, mert onnan közúti balesetről tettek bejelentést. Abban a bejelentő utalt arra is, hogy a jogellenes cselekmény elkövetője esetlegesen ittas. A helyszínre érkezve a rendőrök meghallgatták a bejelentőt, illetve az eset egy szemtanúját, akik előadták, hogy a panaszos ittas állapotban nekitolatott a gépjárművével a bejelentő gépkocsijának. A panaszos ittas állapota a rendőrök előadása szerint szemmel látható volt, és ő maga is elismerte, hogy az intézkedést megelőzően fogyasztott alkoholt.

A bejelentés tartalma a Testület álláspontja szerint felvetette annak a gyanúját, hogy a panaszos cselekményével az ittas vezetés szabálysértését vagy a járművezetés ittas vagy bódult állapotban vétségét követte el, tehát a bejelentésben ismertetett esemény nyilvánvalóan olyanak volt tekinthető, amely az Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a bejelentés tartalma alapján a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége.

Megjegyzi ugyanakkor a Testület, hogy a közlekedési balesetről érkezett bejelentés – az ittasságra vonatkozó utalás nélkül – már önmagában is megteremtette a rendőrség intézkedési kötelezettségét hiszen a közlekedés körében valamelyik gépjárművezető által elkövetett szabálysértés gyanúját vetette fel.

b) A Testületnek ezt követően abban kellett állást foglalnia, hogy ezt a kötelezettségét a rendőrség jelen esetben megfelelően teljesítette-e. Ebben a körben vizsgálta, hogy a rendőrség jogszerűen végezte-e el a panaszos és a gépjármű adatainak ellenőrzését, valamint a panaszos szondáztatását.

A rendőri jelentések szerint a bejelentést követően a helyszínre érkező rendőrök először meghallgatták a bejelentőt és a tanút, majd megszemlélték a gépkocsi sérüléseit, ezt követően igazoltatták a láthatóan ittas állapotban lévő panaszost, és vele szemben alkoholtesztet alkalmaztak. A gépjármű adatainak ellenőrzése során derült ki, hogy a gépkocsit, amellyel a panaszos közlekedett, a Közlekedési Igazgatási Hatóság kivonta a forgalomból.

A panaszos a Testületnél előterjesztett beadványában maga is beszámol arról, hogy nekihajtott a bejelentő gépjárművének, amit ugyan nem észlelt, arra azonban a bejelentő még a rendőrök értesítése előtt felhívta a figyelmét.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése rögzíti, hogy a rendőr a feladata ellátása során – egyebek mellett – igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében kell megállapítani.

A Testület ezen a ponton utal töretlen gyakorlatára, amely szerint a szabálysértési és bűncselekményi tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési vagy nyomozó hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az

intézkedés alapjaként szabálysértés vagy bűncselekmény gyanújára hivatkozik-, az alapjogkorlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a szabálysértés, illetve bűncselekmény elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges fokú gyanúja fennállt-e.

Kétségtelen, hogy a rendőrök által leírt és a bejelentésben is szereplő magatartás (a panaszos ittasan beletolatott a szomszédja gépjárművébe), illetve a helyszínen tapasztalt körülmények alkalmasak voltak arra, hogy a panaszossal szembeni igazoltatás jogszerűségét megalapozzák, hiszen a közrendbe ütköző, jogellenes cselekmény elkövetésének a gyanúját vetették fel.

A Testület megítélése szerint ezért a rendőrök a fentieket tapasztalva indokoltan döntöttek úgy, hogy a panaszost intézkedés alá vonják, és az Rtv. 29. §-ának első fordulatában rögzített rendelkezés értelmében felszólították személyazonosságának igazolására.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy az eljáró rendőrök a panaszost intézkedési kötelezettségüknek eleget téve, jogszerűen igazoltatták, és azzal személyes adatok védelméhez fűződő alapjogának megsértését nem valósították meg.

c) A panaszossal szembeni alkoholteszt-alkalmazás és a gépkocsi okmányainak ellenőrzése kapcsán továbbá az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

Az Rtv. 44. § (1) bekezdése szerint a rendőr a közlekedésrendészeti feladatának ellátása során [...]

b) a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen - a jogszabályban meghatározottak alapján - ellenőrizheti;

c) a jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta, ha nála a vezetési képességére hátrányosan ható szer befolyása vagy alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény vagy szabálysértés, illetve a közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés elkövetésének gyanúja merül fel, az egészségügyi szolgálat igénybevételével vér-, vizelet- és mütétnek nem minősülő módon egyéb minta adására kötelezheti;

d) a járművezetésre jogosító engedélyt (okmányt), a jármű üzemben tartására vonatkozó hatósági engedélyt (okmányt), a rakományhoz tartozó okmányokat, valamint a jármű hatósági jelzését - a külön jogszabályban meghatározottak szerint - a helyszínen elveheti;

[...].

A körülmények ismeretében nem vitás, hogy a panaszos a sérelmezett intézkedést megelőzően gépkocsival közlekedett, és ennek során beletolatott a szomszéd gépkocsijába. Önmagában ez a tény, egyéb, arra okot adó körülmény hiányában is felhatalmazta a rendőröket az Rtv. fent idézett rendelkezése alapján arra, hogy a panaszostól légzésmintát vegyenek, és azzal ellenőrizzék, nem áll-e vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt, illetve, hogy a panaszos és gépjárművének okmányait ellenőrizzék.

Erre tekintettel a Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszossal szemben a szondát a rendőrök megfelelő törvényi felhatalmazás alapján alkalmazták, illetve a panaszos és gépjárműve okmányainak ellenőrzésére is megfelelő jogalap birtokában került sor, ezért

ezzel összefüggésben nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez való és az emberi méltósághoz való joga.

2) A Testület a panasz eljárás keretében vizsgálta a panaszos előállításának jogszerűségét, továbbá időtartamának arányosságát is, amelyekkel kapcsolatosan az alábbi eredményre jutott.

a) Az intézkedést fogantató rendőrök jelentései szerint a helyszínen tartózkodott a panaszos, aki a bejelentő és a tanú szerint is ittas állapotban volt, mely állapota szemmel látható volt, és melyet maga a panaszos is elismert. A r. zls. közölte a helyszínen levőkkel nevét, beosztását, szolgálati helyét, majd azt, hogy helyszínmegszemlélést fog végrehajtani. A panaszossal szemben az Rtv. 44. § (1) bekezdése alapján Lion típusú elektromos alkoholesztert alkalmazott passzív üzemmódban, melynek során az eszköz pozitív értéket mutatott. Ezt követően a tesztet aktív üzemmódba állította, melynek megfújása ekkor sikertelen volt, ezért a r. zls. az ügyeleten keresztül járőrt hívott a helyszínre vér- és vizeletminta vételre történő előállítás céljából. T. F. r. őrmester a rendőrkapitányságon a panaszossal szemben ismételt alkoholesztert alkalmazott 21 óra 30 perckor, amely 1,07 mg/l értéket mért. Ezt követően 21 óra 40 perckor, illetve 21 óra 50 perckor került sor a vér- és vizeletminta-vételre.

A helyszíni szemléről készült jegyzőkönyv szerint a panaszos alkoholos befolyásolásának mértéke a Lion alkoholeszter szerint 1,51 ezrelék feletti, illetve 0,76 mg/l feletti volt.

A Testület az előállítás jogszerűségének megítélése kapcsán újfent utal töretlen gyakorlatára, miszerint azon intézkedések esetén, amelyek jogalapját az Rtv. valamely, az intézkedéssel érintett személy által elkövetett jogellenes cselekményben jelöli meg, vizsgálnia kell, hogy e jogellenes cselekmény elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges fokú gyanúja fennáll-e. Ebben a körben a Testület az alábbiakat rögzíti.

Az előállítási okokat az Rtv. 33. §-a szabályozza, egy részüket kötelező jelleggel [(1) bekezdés], míg egy másik esetcsoportban mérlegelési jogkört adva az intézkedő járőrnek [(2) bekezdés]. Ez utóbbi körben rögzíti a jogszabály, hogy a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja – egyebek mellett – azt, akitől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy véralkohol-vizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükséges.

A mintavétel céljából történő előállítás szabályait a Szolgálati Szabályzat 29. § (1) bekezdése tovább részletezi: „A vizsgálat céljából előállított személytől a mintavétel szükség esetén – az Rtv. 44. § (1) bekezdés c) pontjában, valamint a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 106. § (3) bekezdésének első mondatában meghatározott esetekben – kikényszeríthető. Ilyenkor a mintavételre rendőrorvost, ahol ez nem lehetséges, vagy késedelmet okoz, ott az állami egészségügyi szolgálat orvosát kell igénybe venni.”

Az ittaság ellenőrzéséről szóló 27/2010. (OT 14.) ORFK utasítás (továbbiakban: ORFK utasítás) – 7-9., és 12. pontjaiban – az alkoholeszter alkalmazása kapcsán az alábbiakat írja elő.

Alkoholeszter alkalmazására kizárólag a mérési eredményt számszerűen kijelző úgynevezett „aktív” üzemmódban kerülhet sor. A rendőr közlekedési baleset esetén alkoholeszterrel vagy alkoholszondával köteles ellenőrizni – lehetőleg már a helyszínen, az intézkedés kezdetén – a

balesetben részes járművek vezetőit és azokat a személyeket, akiknek magatartása a felelősség megítélésében jelentőséggel bírhat (pl. személyzet, utas, gyalogos).

Amennyiben az alkoholeszterrel végzett mérés eredménye a 0,5 mg/l légalkohol értéket meghaladja, az intézkedés alá vont személyt szóban nyilatkoztatni kell arról, hogy hajlandó-e magát alávetni hiteles mérőeszközzel történő vizsgálatnak, továbbá arról, hogy szenved-e tüdőbetegségben, vagy van-e testhőmérséklet emelkedése. Abban az esetben, ha hajlandó magát a vizsgálatnak alávetni, nyilatkozata szerint nem szenved tüdőbetegségben és nincs testhőmérséklet emelkedése, hiteles mérőeszközzel történő mérésre kell intézkedni. Ennek érdekében az intézkedés alá vont személyt a vizsgálatra elő kell állítani, kivéve, ha a mérőeszköz az ellenőrzés helyszínén rendelkezésre áll.

A fenti rendelkezések értelmezéséhez szükséges utalni a 25. pont előírásaira is. Ezek szerint az alkoholfogyasztásra vonatkozó szakértői vizsgálatához szükséges vérvételre és lehetőleg közel azonos időben végzett vizeletminta vételre kell intézkedni, amelyet a cselekményt követően a legrövidebb időn belül végre kell hajtani, ha az intézkedés alá vont személy

- a) az alkoholszondával, az alkoholeszterrel vagy a hiteles mérőeszközzel végzett ellenőrzést megtagadja,
- b) olyan állapotban van, amely meggátolja az alkoholszonda, alkoholeszter, a hiteles mérőeszköz eredményes alkalmazását,
- c) nyilatkozata szerint tüdőbetegségben szenved, vagy testhőmérséklet emelkedése van, és az ittasság ellenőrzés eredménye, illetve az ittasság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll,
- d) az egészségi állapotára (tüdőbetegségére, testhőmérséklet emelkedésére) vonatkozó nyilatkozat megtételét vagy annak aláírását megtagadja,
- e) hiteles mérőeszközzel történő első mérés foganatosítása a cselekmény időpontjától számított 30 percen belül nem hajtható végre
- f) a jegyzőkönyv aláírását megtagadja,
- g) a hiteles mérőeszköz mérési eredményét kétségbe vonja és véralkohol-vizsgálatot kér,
- h) nyilatkozata, vagy az ez irányú ellenőrzés eredménye alapján szervezetében a vezetési képességre hátrányosan ható szer jelenléte valószínűsíthető, és az ittasság ellenőrzés eredménye, illetve az ittasság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll,
- i) nyolc napon túl gyógyuló sérülést, vagy annál súlyosabb kimenetelt eredményező közlekedési, illetve a közlekedés körében segítségnyújtás elmulasztása, vagy cserbenhagyás bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható, és az ittasság ellenőrzés eredménye, illetve az ittasság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll,
- j) a gyanú szerint a cselekmény után szeszes italt fogyasztott vagy az ittasság ellenőrzés előtt a helyszínt elhagyta, és az ittasság ellenőrzés eredménye, illetve az ittasság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll.

A rendőrség hivatalos honlapján ([www. police.hu](http://www.police.hu)) olvasható egy 2008. január 22-én közzétett tájékoztató a közlekedésrendészeti jogszabályok változásairól. Abban a rendőrség a légalkohol-szint ellenőrzésével kapcsolatosan a következőket közli. „Amennyiben felmerült az alkoholfogyasztás gyanúja, de a vezető magatartása nem utal nyilvánvalóan súlyosabb alkoholos befolyásoltságra, az alkoholszonda csak kis mértékben színeződik el, illetve az elektromos alkoholmérő berendezés 0,5 mg/l-t meg nem haladó értéket mutat, az ellenőrzés alá vont személyt az erre a célra rendszeresített nyomtatványon nyilatkoztatni kell az alkoholfogyasztásról. Amennyiben a nyilatkozattételt az elkövető nem tagadja meg, ellene ez alapján a KRESZ 4. § (1) bekezdése c) pontjának megsértése miatt szabálysértési feljelentést

kell tenni. [...] További kényszerintézkedésnek ebben az esetben helye nincs. Amennyiben az alkoholszonda jelentős mértékben elszíneződik, vagy az elektromos szonda mérési eredménye 0,5 mg/l-t meghaladó értéket mutat, az intézkedés alá vont személyt az Rtv. 33. § (2) bekezdésének c) pontja alapján hitelesített, SERES Ethylometer 679-TH, vagy SIEMENS Alcomat típusú légalkoholmérő készülékkel végzett légalkoholvizsgálat céljából a rendőri szervhez elő kell állítani.”

A konkrét esetben egyértelműen megállapítható, hogy a panaszosnál a helyszínen mért légalkoholérték – noha azt a passzív mérés során számszakilag nem tünteti fel az alkoholeszter – a jelzés szerint meghaladta 0,5 mg/l-t. Ennek ismeretében a fenti rendelkezések alapján a panaszost elsősorban hiteles mérőeszkőzzel folytatott vizsgálatnak kellett volna alávetni, azonban az ORFK utasítás 25. pontja szerint mintavétel iránt kell intézkedni többek között akkor is, ha a hiteles mérőeszkőzzel történő első mérés foganatosítása a cselekmény időpontjától számított 30 percen belül nem hajtható végre. Az iratokból kitűnik, hogy a baleset ideje 19 óra 40 perc volt. A rendőrök 20 óra 5 perckor érkeztek a helyszínre, majd a közrendvédelmi járőr az előállítás foganatosítására 20 óra 40 perckor érkezett meg.

A Google Maps alkalmazás szerint az intézkedés helyszíne és a B. Rendőrkapitányság épülete közúton 11,7 km-re van egymástól, ami 15 perc alatt tehető meg gépjárművel. Tehát amennyiben az intézkedő rendőrök a közrendvédelmi járőr bevárása nélkül azonnal intézkedtek volna a panaszos előállítására végett, akkor sem foganatosíthatták volna az ORFK utasítás 25. pontjának 3) alpontja szerinti határidőben a mérést, így mindenképp szükséges volt a panaszos mintavétel végetti előállítása.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdésében szabályozott előállítási okok diszkrecionálisak. A rendőr ezek alapján előállíthatja, de nem köteles előállítani az érintett személyt. Ezen előállítási okok fennállása esetén az Rtv. 15. §-ában szabályozott szükségességi-arányossági elv alapján kell döntést hoznia abban a kérdésben, hogy elérhető-e az intézkedési cél az érintett személyi szabadságának korlátozása nélkül. Az Rtv. 15. §-a szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár. Az ittasság ellenőrzéséről szóló ORFK utasítás tulajdonképpen ezt a mérlegelést végzi el a rendőr helyett, amikor rögzíti, hogy 0,5 mg/l-t meg nem haladó véralkoholérték esetében az érintett elismerő nyilatkozata elégséges a szükséges eljárás lefolytatásához, ezért ilyen esetekben nem szükséges az előállítás. Ezt meghaladó érték esetében azonban az érintett a hiteles mérőeszkőzzel való ellenőrzés végetti, illetve bizonyos egyéb körülmények fennállta esetén a mintavétel végetti előállításáról kell intézkedni.

Tekintettel arra, hogy a jelen esetben az ittasság kérdése, illetve a befolyásoltság mértéke másként nem volt hitelt érdemlően ellenőrizhető, **a Testület álláspontja szerint a panaszos mintavétel céljából történő előállítására megfelelő jogalap birtokában, jogszerűen került sor, amely intézkedés megfelelt az Rtv. 15. §-ában szabályozott arányossági követelményeknek is, így ennek kapcsán nem sérül a panaszos személyi szabadsághoz való joga.**

b) A Testület az előállítás jogalapjának vizsgálatán túl a szabadságkorlátozás időtartamát is értékelte, amely kapcsán az alábbi megállapításokat teszi.

A rendőri jelentések rögzítik, hogy a panaszost 20 óra 40 perckor állították elő, 21 óra 10 perc körül érkeztek meg vele a rendőrkapitányság épületébe, ahol Lion alkoholtesztet alkalmaztak a panaszossal szemben 21 óra 30 perckor, ezt követően 21 óra 40 perckor és 21 óra 50 perckor intézkedtek a mintavétel iránt, majd 23 órakor a kapitányság épületéből szabadították a panaszost.

A panaszos részére kiadott igazolás rögzíti, hogy 20 óra 40 perckor állították elő, majd a mintavételt követően a rendőrőrs épületéből – a szükséges igazolás kiállítása után– 23 órakor bocsátották szabadon, tehát az előállítás időtartama hozzávetőlegesen 2 óra 20 perc volt.

Az Rtv. 33. §-a szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Testület a kérdés vizsgálata kapcsán figyelemmel volt az Rtv. 15. §-ában foglalt arányosság követelményére.

A hivatkozott rendelkezések alapján a panaszos előállításának bő két órás időtartamát a Testület az elvégzett cselekményekhez mérten nem értékelte aránytalanul hosszúnak, mivel nem haladta meg az intézkedés céljának eléréséhez szükséges időtartamot.

A fentiek alapján a Testület álláspontja szerint a panaszos személyi szabadsághoz való joga az előállítása időtartama miatt nem sérült, az alapjog korlátozására jogszerűen került sor.

3) A Testület ezt követően a bilincs alkalmazásának jogszerűségét és arányosságát vizsgálta, illetve a sérülésekre vonatkozó kifogást értékelte.

a) A kényszerítő eszközök alkalmazásának általános szabályait az Rtv. 16. §-a rendezi, eszerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

Ezt a szabályt egészítik ki a Szolgálati Szabályzat 39. §-ban foglalt rendelkezések akként, hogy az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

Az Rtv. 48. §-a alapján a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére.

A bilincs alkalmazásának szabályait a Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdése tovább részletezi. „Bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) ki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,
- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.”

Az előállításról 2011. december 25-én készült jelentés rögzíti, hogy a panaszos az intézkedés teljes ideje alatt megkérdőjelezte a rendőri intézkedés jogszerűségét, a rendőri felszólításoknak csak vonakodva, többszöri felszólításra volt hajlandó eleget tenni. Többször elmondta, hogy panasszal fog élni. Az intézkedést foganatosító F. I. r. zászlós a 2012. február 6-i jelentésében előadta, hogy a panaszossal szemben az Rtv. 48. § b) és c) pontja alapján bilincset alkalmaztak. A r. zászlós megjegyezte még, hogy a panaszos a kapitányság épületében azzal fenyegetőzött, hogy valaki ellen panaszt fog tenni. S. J. r. őrmester 2012. február 3-án kelt jelentésében szintén megjegyezte, hogy intézkedés közben a panaszos azzal fenyegetőzött, hogy valaki ellen panaszt fog tenni. V. V. r. őrmester és T. F. r. őrmester februári jelentéseikben szintén arról írt, hogy az intézkedés folyamán kissé agresszívan viselkedett a panaszos, nem akarta betartani az utasításait.

A Testület az intézkedő rendőrök előadásában nem tudott feltárni olyan elemet, ami a konkrét esetben bármelyik bilincselési ok alkalmazását megalapozta volna. A jelentésekben a rendőrök nem számolnak be sem szökésről vagy arra utaló magatartásról, sem támadásról, és olyan aktív ellenszegülésről sem, ami legitim okot adott volna a bilincs használatára. Önmagában az a tény, hogy a panaszos vonakodva tett eleget a rendőri felszólításoknak, illetve megkérdőjelezte a rendőri intézkedés jogszerűségét, nem volt olyan értékeltető, ami valamelyik fent hivatkozott törvényhely alapján a kényszerítő eszköz alkalmazását szükségessé tette volna. Ezen túlmenően mind a támadás-, mind pedig a szökésveszély fennállását erősen megkérdőjelezi, hogy a rendőrök kétszer is engedték, hogy a panaszos egyedül bemenjen a lakásába, és – saját elmondásuk szerint is – csak azért kísérte be egyikük, hogy ne hivatkozhasson „ráivásra”.

Felhívja továbbá a Testület a rendőrség figyelmét arra tényre, hogy amennyiben fenn is állt volna a szökés vagy a támadás veszélye, bilincs csak akkor lett volna alkalmazható – figyelemmel az Rtv. 15. §-ában és a 16. § (1) bekezdésben foglalt arányosság követelményére, illetve a Szolgálati Szabályzat 39.§-ában előírt fokozatosság elvére –, ha a testi kényszer alkalmazása nem vezetett volna eredményre, vagy már eleve kilátástalan lett volna az enyhébb kényszerítő eszköz alkalmazásának sikere. Ilyen körülményről ugyanakkor az iratok nem tesznek említést.

A fentiek alapján a Testület álláspontja szerint súlyos mértékben sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga, mivel a bilincs alkalmazására jogalap nélkül került sor.

b) Az Rtv. 17. § (2) bekezdése szerint a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

A panaszos elmondása szerint a bilincselés során megsérült a karja, mely miatt orvosi ellátást kért, aminek az intézkedő rendőrök eleget tettek, elkísérték vizsgálatra.

A panaszos által benyújtott látleletben az orvos megállapította, hogy a panaszos jobb hüvelykujjának II. ujjperce felett 2 db 3 mm-es átmérőjű hámhorzsolás látható, amely sérülés nyolc napon belül gyógyul.

Az intézkedő rendőrök ezzel szemben azt állítják, hogy a sérülés nem keletkezhetett a kényszerítő eszköz alkalmazása során, hiszen a panaszos akkor kesztyűt viselt. Ennek ellenére a panaszos kérésére a mintavétel alkalmával biztosították az orvosi ellátást.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítási eszközök szűkös volta miatt nem tudta feloldani az események rekonstruálása során a rendőri és a panaszosi előadás közötti azon ellentmondást, hogy a panaszos keze a kényszerítő eszköz alkalmazása során, vagy már azt megelőzően – esetlegesen a baleset során – sérült-e meg.

Mindezek alapján – mivel a sérülés pontos keletkezésének körülményei az előadások közötti ellentmondások feloldhatatlansága miatt nem voltak tisztázhatók – a Testület nem tudott állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrség kellően eleget tett-e az intézkedés során a sérülések megelőzésére vonatkozó törvényi követelményeknek, így a panaszos testi épséghez való jogának sérelme ebben az összefüggésben jelen ügyben nem volt megállapítható.

4) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy az intézkedő rendőrök eleget tettek-e az intézkedéssel összefüggő tájékoztatási kötelezettségüknek.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése kimondja, hogy a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni a törvény szerinti panasz lehetőségéről és az előterjesztésére nyitva álló határidőről.

Ezt a rendelkezést egészíti ki a Szolgálati Szabályzat 4. §-a, miszerint a rendőr az intézkedést – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelgéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és

azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja.

A panaszos kifogásolta, hogy az intézkedés során a rendőrök elmulasztották tájékoztatási kötelezettségük teljesítését, mivel a helyszínen nem kapott tájékoztatást az intézkedés okáról.

Az intézkedő r. zászlós jelentésében ezzel szemben arról számol be, hogy a helyszínen levőkkel közölte nevét, beosztását, szolgálati helyét, majd azt, hogy helyszínmegszemlélést fog végrehajtani. A panaszossal szemben az Rtv. 44. § (1) bekezdése alapján Lion típusú elektromos alkoholtesztet alkalmazott passzív, illetve aktív üzemmódban. A mérés sikertelensége miatt végül a panaszos mintavétel végetti előállítására mellett döntött, és az ügyeleten keresztül járőrt hívott. A rendőri jelentések mellett a kapitányságvezető válaszelevele azt rögzíti, hogy a panaszossal szemben intézkedő rendőrök az Rtv. 20. § (1) bekezdésben foglaltaknak megfelelően egyenruhában teljesítettek szolgálatot, amelyen el volt helyezve szolgálati jelvényük. Ez alapján igazolták magukat, majd az intézkedés megkezdésekor az előírásoknak megfelelően köszöntek, elmondták, hogy miért érkeztek, mi az intézkedés célja és mik a várható intézkedések. Az Rtv. 20. § (2) bekezdésben foglalt tájékoztatási kötelezettségüknek tehát az intézkedő rendőrök mind szóban mind írásban eleget tettek. A panaszost az előállítását megelőzően igazoltatták, az adatait rögzítették, alkoholszondát alkalmaztak vele szemben, és szóban meghallgatták a baleset körülményiről, majd közölték vele az eljárás további menetét.

A Testület a panaszosi kifogás értékelésekor abból indult ki, hogy az intézkedés oka a közlekedési baleset volt, amivel a panaszos a beadványa tanúsága szerint tisztában volt. Azt ugyanakkor, hogy az kiérkező rendőröktől az általuk végzett cselekményekről, így a szondázatról és az azt követő előállításról a panaszos kapott-e megfelelő tájékoztatást, a rendelkezésre álló információk alapján nem lehetett egyértelműen megállapítani, ezek tekintetében ugyanis a panaszos, illetve az intézkedő rendőrök előadásai ellentmondásban voltak egymással.

A fenti ellentétet a felek nyilatkozataiban a Testület a rendelkezésre álló információk alapján nem tudta feloldani, így nem tudott megalapozott döntést hozni abban a kérdésben sem, hogy a panaszost a rendőrök az intézkedés során a vele szemben végrehajtott cselekmények tényéről és céljáról megfelelően tájékoztatták-e.

A Testület mindezek alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök teljesítették-e az intézkedéssel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségüket, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme ebben a vonatkozásban nem volt megállapítható.

5) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök az intézkedés alatt kikapcsoltatták, majd elvették a mobiltelefonját, így nem tudta a történetéről értesíteni a családját.

A rendőri jelentések szerint a panaszos a helyszínen többször próbált telefonálni, elmondása szerint főügyész-helyettes ismerősét kívánta értesíteni, sikertelenül. Az előállítás alatt az intézkedő rendőrök több alkalommal közölték a panaszossal, hogy az előállítás során be kell tartani bizonyos szabályokat, így a mobiltelefonját nem használhatja, azt ki kell kapcsolnia.

Ennek a felhívásnak a panaszos kezdetben eleget is tett, eltette a mobilt, később azonban ismét elővette, és megkísérelt telefonálni. Erre reagálva a rendőrök a készüléket a panaszostól elvették, és letétbe helyezték.

A panaszos mobiltelefonjának elvételével összefüggésben a Testület az alábbi álláspontra helyezkedett.

Az Rtv. 13. § (3) bekezdése értelmében, ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, az ezzel okozott kárért a rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsultat kártalanítania kell.

Az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli.

A Testület a mobiltelefonokkal kapcsolatos rendőrségi gyakorlatot a két rendelkezés összeolvasása alapján a következőképpen értékeli. Olyan esetekben, amikor a rendőri intézkedés célját veszélyezteti, ha az intézkedés alá vont személy mobiltelefonon ellenőrizetlenül lép kapcsolatba valakivel (pl. nem zárható ki, hogy bűntársát értesíti a gyanú szerint tetten ért elkövető), úgy az Rtv. 13. § (3) bekezdése kellő jogalapot biztosít a rendőrnek a telefon (mint az intézkedés eredményes végrehajtását akadályozó tárgy) elvételére.

Ha ilyen körülmény az adott helyzetben nem áll fent, úgy a mobiltelefon elvételének nincsen jogalapja (kivéve az előállító helyiségben való elhelyezés során, amikor a mobiltelefont el kell venni, mint olyan tárgyat, amelyet az előállított nem tarthat magánál). Ilyen esetekben semmi nem zárja ki, hogy a hozzátartozót vagy más személyt az előállított személy a saját mobiltelefonján értesítse, hiszen e jog főszabály szerint az érintettet illeti meg, és az értesítés csak akkor rendőri feladat, ha a fogvatartott valamilyen okból nincsen abban a helyzetben, hogy ezen jogával éljen.

A Testület a konkrét ügyet vizsgálva nem talált olyan körülményt, amely a fentiek szerint indokolta volna a telefon elvételét, a rendőrök nem számolnak be arról, hogy a panaszos bármilyen módon akadályozta volna az intézkedést azzal, hogy a telefont használta, illetve használni próbálta. A Testület megjegyzi, hogy a helyzet megítélésén nem változtat az a körülmény sem, hogy a panaszos utóbb, a rendőrségen végzett nyilatkozatát alkalmával a fogvatartásról hozzátartozó kiértesítését nem kérte.

A fentiek alapján tehát a Testület a konkrét esetben arra a megállapításra jutott, hogy a panaszos mobiltelefonjának kikapcsolatása jogszerűtlen rendőri lépés volt, ami sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát többek között amiatt, mert megakadályozta őt abban, hogy az Rtv. 18. § (1) bekezdés e értelmében a hozzátartozó értesítéséhez való jogával élhessen.

6) Ezt követően a Testület a panaszos azon panaszát vizsgálta, amely szerint a rendőrök az előállítás befejeztével, este 11 órakor „kitették” a kapitányság épülete elé, ahonnan mintegy 20 km-t kellett gyalogolnia, hogy hazaérjen.

A rendőrségi iratok szerint a panaszos előállításnak 2011. december 24-én 23 óra 00 perckor lett vége. Ekkor átadták neki az a papírokat, melynek során nem jelzett a hazajutással kapcsolatosan semmilyen problémát, közölte, hogy azt majd hozzátartozó segítségével oldja meg, ezért e tárgyban a rendőrök nem intézkedtek.

A Testület már számos korábbi állásfoglalásában leszögezte, hogy a rendőrségnek valóban nincs olyan jogszabályi kötelezettsége, mely szerint az állampolgárokat egy-egy rendőri intézkedést követően haza kell szállítaniuk, vagy akár segédkezniük kellene az állampolgárok hazajutásában.

A rendőrség működésére vonatkozó jogszabályok ugyanakkor több olyan rendelkezést is tartalmaznak, melyek a rendőrségre általános, jogvédelmi kötelezettséget rónak. Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése alapvetően mondanivalójában kijelenti, hogy a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyónbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. Ebből a rendelkezésből következően a Testület álláspontja szerint bizonyos esetekben (függően az előállítás időpontjától, az érintett személyes adottságaitól, stb.) a rendőrségnek kifejezett jogszabályi rendelkezés hiányában is kötelezettsége gondoskodni az előállított biztonságos hazajutásáról.

Jelen esetben a Testület álláspontja szerint tekintettel arra, hogy a panaszos saját nyilatkozata szerint sem kérte a kapitányságon hozzátartozó kiértesítését, illetve a rendőröknek akkor sem jelezte, hogy a hazajutás problémát okoz neki, amikor ezt realizálta – mert már kiment a kapitányságról, és nem akart visszamenni –, nem volt a rendőröktől elvárható, hogy arra irányuló jelzés hiányában a panaszos hazaszállításáról gondoskodjanak.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a panaszos emberi méltóságához, illetve személyi biztonságához való alapvető joga nem sérült amiatt, hogy a rendőrség nem gondoskodott a panaszos hazajutásáról.

7) A Testület végül a panaszos azon kifogását vizsgálta, hogy amikor az előállítás foganatosítását megelőzően a lakásába bement meleg ruháért, akkor egy rendőr utána ment, és bekísérte.

A rendőri előadás szerint a panaszos két alkalommal is elindult a lakásába, hogy melegebb ruhát vegyen magához. Ezt észlve az intézkedő r. zls. felszólította a r. őrm-t, hogy menjen a panaszos után, mivel tartani lehetett attól, hogy ismételt alkoholos italt fog fogyasztani.

Az Rtv. 39. § (1) bekezdése szerint a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve bizonyos jól körülhatárolható helyzeteket, amelyek közül azonban jelen ügyben egyik sem állt fent. A panaszos ugyanakkor panaszában nem állította, hogy a rendőrnek jelezte volna, nem kívánja beengedni a lakásába. Mivel pedig a bebocsátás ráutaló magatartással is megtörténhet, ezért a Testületnek nem volt oka feltételezni, hogy a rendőr az Rtv. 39. § (1) bekezdésével ellentétes módon lépett be a panaszos lakásába.

Hozzá kell ehhez tenni, hogy mivel a panaszos előállítására mintavétel céljából került sor, a bejelentés alapján meghatározott elkövetési idő és a mintavétel közötti eltelt idő miatt különös jelentősége volt annak, hogy a mintavétel eredménye minden befolyástól mentes legyen. Egy

esetleges „ráívással” a panaszos kétség kívül befolyásolni tudta volna a mérési és visszaszámítási eredményeket, akár olyan mértékben is, hogy az alkoholtesztter mérési adatai és a mintavétel eredménye alapján végzett visszaszámítás az elkövetés idejére befolyásoltság-mentes vizsgálati eredményt hozott volna. Indokolt volt tehát annak a biztosítása, hogy a panaszos alkoholos befolyásoltságának mértéke utólagos behatással ne változzon.

A rendőr megtehetette volna, hogy erre tekintettel ne engedélyezze, hogy a panaszos visszamenjen a lakásába, ezzel szemben a panaszosra nézve kedvezőbb megoldást választva lehetővé tette a belépést azzal a feltétellel, ha a panaszos ezt kísérettel teszi meg, aminek alternatívája az lett volna, hogy a panaszos meleg ruha nélkül várja végig az intézkedést. Ennek fényében a Testületnek különösen nem volt oka kételkedni abban, hogy a panaszos tudomásul vétele mellett, tehát bebocsátás alapján lépett be a rendőr a panaszos lakásába.

A fentiek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos magánlakás sérthetlenségéhez való joga azáltal, hogy a rendőrök a bizonyítás befolyásolása lehetőségének kizárása céljából a panaszost a lakásába bekísérték.

IV.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy súlyos mértékben sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga a bilincs alkalmazása kapcsán. A Testület véleménye szerint a panaszos mobiltelefonjának kikapcsoltatása szintén jogszerűtlen rendőri lépés volt, ami sértette a panaszos tisztességének eljárásához való alapvető jogát.

Ugyanakkor a Testület álláspontja szerint az eljáró rendőr a panaszost az intézkedési kötelezettségének eleget téve, jogszerűen igazoltatta a panaszost, ellenőrizte gépjárművének okmányait, illetve alkalmazott vele szemben alkoholtesztter, és azzal személyes adatok védelméhez fűződő alapjogának, illetve az emberi méltósághoz való jogának megsértését nem valósította meg. A Testület álláspontja szerint az előállítás kapcsán nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga, szintén nem sérült a panaszos emberi méltósághoz, illetve személyi biztonságához való alapvető joga azzal összefüggésben, hogy a rendőrség nem gondoskodott a panaszos hazajutásáról. Továbbá nem sérült a panaszos magánlakás sérthetlenségéhez való joga azáltal, hogy a rendőrök a ráívás lehetőségének kizárása céljából a panaszos után mentek, amikor meleg ruháért a lakásába ment.

A Testület viszont nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök betartották-e a tájékoztatási kötelezettségüket, ezért a panaszos tisztességének eljárásához való jogának sérelmét nem tudta megállapítani.

A fenti sérelmek a Testület megítélése szerint elérték a súlyosság azon fokát, amely indokoltá teszi a panasz és az állásfoglalás megküldését az Országos Rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2012. május 8.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET